# T015 BD VI 202-Q11-P52 Vô Nảo-Kinh Hiền Ngu

*Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)*

KINH HIEÀN NGU QUYEÅN 11

Phaåm 52: VOÂ NAÕO Toâi nghe nhö theá naøy: Thuoâ noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Quoác vöông luùc baáy giôø laø vua Ba-tö-naëc, döôùi trieàu coù moät quan phuï töôùng raát thoâng minh laïi giaøu coù, vôï cuûa vò quan aáy mang thai sinh ñöôïc moät ñöùa con trai, töôùng maïo khoâi ngoâ hình dung ñoan chaùnh laï thöôøng. Khi aáy quan phuï töôùng raát vui möøng lieàn môøi thaày veà xem töôùng. Thaày töôùng troâng thaáy ñöùa beù lieàn noùi: –Phöôùc töôùng ñöùa treû naøy raát ñaëc bieät trong nhaân gian, noù thoâng minh trí tueä hôn ngöôøi. Ngöôøi cha nghe noùi vui möøng, nhôø thaày töôùng ñaët teân. Thaày töôùng hoûi: –Töø khi mang thai ñöùa treû naøy coù ñieàm laï gì khoâng? Quan phuï töôùng ñaùp: –Baø nhaø toâi taùnh tình khoâng hieàn laønh, nhöng töø khi mang thai ñeán nay taùnh tình thay ñoåi laï thöôøng, taâm taùnh cung kính thuaän hoøa, vui veû nhaân ñöùc, thöông xoùt ngöôøi ngheøo khoå, khoâng thích noùi loãi ngöôøi khaùc. Thaày töôùng noùi: –Ñaây laø yù chí cuûa ñöùa beù. OÂng lieàn ñaët teân laø A-giaùc-taëc-kyø (Taàn dòch laø Voâ Naõo). Ñöùa beù ngaøy moät lôùn leân maïnh khoûe voâ cuøng, söùc khoûe nhö moät löïc só, coù theå moät mình ñòch noåi ngaøn ngöôøi, chaïy nhanh nhö ngöïa, ngöôøi cha raát yeâu meán. Khi ñoù trong nöôùc coù moät vò Baø-la-moân thoâng minh hoïc roäng nghe nhieàu, coù naêm traêm ngöôøi ñeä töû theo hoïc. Quan phuï töôùng cuõng daãn ñöùa con trai mình theo hoïc vò aáy, vò Baø-la-moân thu nhaän truyeàn daïy. Voâ Naõo ñeâm ngaøy sieâng naêng hoïc taäp, moät ngaøy tieáp thu baøn baïc hôn hoïc troïn naêm. Hoïc haønh chöa bao laâu thì thoâng ñaït taát caû. Ngöôøi thaày Baø-la-moân ñoái ñaõi ñaëc bieät, ñi ñaâu cuõng cho theo, caùc baïn ñoàng hoïc raát laø kính neå. Khi ñoù vôï cuûa vò Baø-la-moân, troâng thaáy Voâ Naõo töôùng maïo ñeïp ñeõ khoâi ngoâ, taøi naêng vöôït hôn ngöôøi, oâm loøng thöông meán say ñaém, nhöng caùc ñeä töû thöôøng cuøng thaày Baø-la-moân ñi laïi, khoâng luùc naøo soáng moät mình neân baø khoâng coù dòp noùi chuyeän toû baøy taâm söï, thöôøng than thôû lo buoàn. Boãng moät hoâm coù moät thí chuû ñeán thænh thaày Baø-la-moân vaø caùc ñeä töû thoï cuùng ba thaùng. Thaày Baø-la- moân vaøo trong cuøng vôï baøn baïc: –Nay ta ñöôïc ngöôøi thænh môøi ñi ba thaùng, vaây neân ñeå laïi moät ngöôøi ñeä töû ñeå phuï giuùp vieäc nhaø. Khi ñoù ngöôøi vôï möøng thaàm toan tính trong loøng, thöa thaày Baø-la-moân raèng: –Söï vieäc phaûi nhö vaäy, vieäc nhaø cuõng nhieàu, neân caàn ngöôøi coù taøi naêng, coù theå ñeå laïi Voâ Naõo. Sau khi daën doø moïi vieäc xong, thaày Baø-la-moân baûo Voâ Naõo: –Nay ta nhaän lôøi môøi cuûa thí chuû phaûi ñi, vieäc nhaø raát nhieàu, caàn ngöôøi lo lieäu, con coù taøi naêng, vì ta ôû laïi ñaûm traùch vieäc aáy. Voâ Naõo thoï giaùo lieàn ôû laïi khoâng ñi. Thaày Baø-la-moân cuøng ñoà chuùng leân ñöôøng ra

ñi. Baø vôï vui möøng voâ cuøng, töï trang ñieåm raát ñeïp, toû veû chuyeän troø eûo laû laøm cho ñoäng loøng Voâ Naõo. Nhöng Voâ Naõo kieân chí voâ taâm khoâng ñeå yù. Baø vôï do loøng duïc maõnh lieät neân noùi thaät vôùi Voâ Naõo: –Ta ñem loøng

yeâu meán töø laâu, nhöng vì ñoà chuùng ñoâng ñaûo neân chöa toû baøy ñöôïc. Nay thaày chaøng ñi roài, neân ta coù yù giöõ chaøng laïi, giôø ñaây moät mình yeân tónh, haõy neân chìu theo yù ta. Voâ Naõo hieåu ra lieàn noùi: –Theo phaùp Phaïm chí nhaø ta, khoâng daâm duïc vôï cuûa thaày, neáu traùi phaïm thì chaúng phaûi laø Baø-la-moân, thaø choïn laáy söï cheát, chöù khoâng laøm vieäc naøy. Luùc baáy giôø vôï thaày Baø-la-moân thaáy nghòch yù mình, xaáu hoå saân haän, laïi toan maät keá, ñôïi ngaøy thaày Baø-la-moân trôû veà, töï xeù raùch aùo, caøo raùch maët maøy, naèm phôi döôùi ñaát, mình dính buïi baëm, khoâng noùi khoâng raèng. Khi ñoù thaày Baø-la-moân cuøng caùc ñeä töû veà ñeán, vaøo nhaø oâng thaáy saéc traïng vôï nhö theá lieàn hoûi nguyeân do vì sao. Baø vôï khoùc loùc noùi: –Khoâng neân hoûi vaäy! Luùc ñoù vò Baø-la-moân caøng hoûi theâm nöõa: –Baø coù chuyeän gì haõy noùi cuøng toâi, taïi sao khoâng chòu noùi? Ngöôøi vôï khoùc maø noùi: –Voâ Naõo ñeä töû cuûa oâng, töø sau khi oâng ñi roài, thöôøng hay xaâm phaïm thaân em, em khoâng chìu theo yù, noù xeù raùch aùo vaø laøm cho ñaàu maët em raùch naùt. Thaèng ñeä töû cuûa oâng nuoâi, taïi sao maø laøm nhö vaäy haû? Vò Baø-la-moân nghe xong raát laø phaãn haän, noùi vôùi vôï: –Thaèng Voâ Naõo naøy söùc löïc moät mình coù theå ñòch ngaøn ngöôøi, laïi laø con cuûa quan phuï töôùng doøng toäc toân quyù theá löïc, duø muoán trò noù, phaûi neân töø töø baøn möu tính keá môùi ñöôïc. Sau khi tính xong xuoâi, oâng ñi gaëp Voâ Naõo, tuøy phöông tieän an uûi duï raèng: –Sau khi ta ñi moät thôøi gian, con ôû nhaø gaùnh vaùc coâng vieäc cöïc nhoïc, laïi heát loøng trung thaønh, vì caûm thaáy taám loøng con nhö theá, ta muoán ñaùp laïi. Ta coù moät bí phaùp, töø xöa ñeán nay chöa noù, neáu thöïc haønh thaønh coâng thì sinh ñöôïc leân coõi trôøi Phaïm thieân. Voâ Naõo quyø xuoáng thöa: –Thöa thaày, bí phaùp ñoù nhö theá naøo? Ñaùp: –Neáu trong voøng baûy ngaøy cheùm ñaàu moät ngaøn ngöôøi, laáy moãi ngöôøi moät ngoùn tay, duøng moät ngaøn loùng tay aáy xoû xaâu ñeo coå, thì sau khi maïng chung chaéc chaén sinh leân coõi Phaïm thieân. Voâ Naõo nghe vieäc aáy haõy coøn hoà nghi do döï, môùi thöa vôùi thaày: –Vieäc naøy khoâng neân. Taïi sao gieát haïi chuùng sinh maø ñöôïc sinh leân coõi Phaïm thieân? Ngöôøi thaày noùi: –Con laø ñeä töû ta, haù khoâng tin ta noùi nhöõng lôøi thieát yeáu sao? Neáu khoâng tin thì ñoaïn tuyeät tình nghóa vaäy, tuøy con muoán ñi ñaâu thì ñi ñöøng ôû laïi ñaây nöõa. Noùi roài thaày Baø-la-moân trì chuù, ñem caây ñao ñeå döôùi ñaát, ñoïc chuù xong, taâm aùc cuûa Voâ Naõo sinh khôûi. Thaày Baø-la-moân bieát ñöôïc trong taâm yù Voâ Naõo, beøn trao cho caây ñao, chaøng caàm ñao ñi ra ngoaøi ñöôøng gaëp ngöôøi thì gieát ngay ñeå laáy loùng tay xoû xaâu ñeo, ngöôøi ta troâng thaáy beøn goïi laø Öông-cöøu-ma-la (Taàn dòch laø Chæ Man). Öông-cöøu-

ma-la ñi khaép nôi gieát ngöôøi chaët laáy trong baûy ngaøy ñöôïc chín traêm chín möôi chín loùng tay, coøn thieáu moät loùng, neáu gieát theâm ñöôïc moät ngöôøi thì soá loùng tay ñaày ñuû. Luùc ñoù ngöôøi ta ñeàu laån troán ít ai daùm ñi ra ñöôøng, chaøng ta ñi khaép nôi tìm kieám laïi caøng khoâng gaëp. Trong baûy ngaøy aáy chaøng khoâng ñöôïc aên uoáng, baø meï thöông xoùt con sai ngöôøi ñi tìm kieám, hoï ñeàu sôï seät khoâng daùm ñi. Baø meï beøn caàm thöùc aên ñích thaân ñi tìm con. Töø xa chaøng ta troâng thaáy meï chaïy ñeán ñònh gieát, luùc ñoù baø meï noùi: –Ñoà

con vaät baát hieáu, taïi sao daùm oâm loøng ngoã nghòch muoán gieát haïi ta. Voâ Naõo noùi: –Con ñöôïc thaày truyeàn daïy trong voøng baûy ngaøy laáy ñöôïc moät ngaøn loùng tay thì seõ ñöôïc sinh leân coõi Phaïm thieân. Soá ngaøy ñaõ maõn maø chæ soá vaãn chöa ñuû, söï vieäc chaéc saép hoûng roài, neân con muoán gieát meï. Baø meï laïi noùi: –Giaû söû coù söï vieäc nhö vaäy thì chæ chaët laáy loùng tay ta, chôù laøm sao laïi gieát caû thaân ta? Luùc ñoù Ñöùc Theá Toân ôû xa nhìn thaáy bieát heát moïi vieäc vaø bieát chaøng Voâ Naõo coù theå ñoä ñöôïc, beøn hoùa laøm moät vò Tyø-kheo, ñi boä ngoaøi ñöôøng. Öông-cöøu-ma-la troâng thaáy vò Tyø-kheo lieàn boû yù ñònh chaët loùng tay meï maø ñuoåi theo vò Tyø-kheo ñeå gieát. Ñöùc Phaät thaáy chaøng chaïy gaàn ñeán thì duøng thaàn löïc ñi nhanh hôn ñeå chaøng chaïy theo khoâng kòp. Öông-cöøu-ma-la beøn hoâ to: –Tyø-kheo haõy döøng laïi moät chuùt! Ñöùc Phaät ñaùp: –Ta thöôøng töï ñöùng, chæ coù ngöôi laø khoâng ñöùng thoâi. Öông-cöøu-ma-la laïi hoûi: –Taïi sao oâng ñöùng maø ta khoâng ñöùng? Ñöùc Phaät lieàn ñaùp: –Caùc caên Ta tòch ñònh maø ñöôïc töï taïi, coøn ngöôi theo thaày aùc, thoï hoïc taø giaùo ñieân ñaûo thay ñoåi taâm ngöôi khoâng ñöôïc ñònh truï, ngaøy ñeâm gieát haïi taïo voâ bieân toäi. Chaøng ta nghe xong taâm lieàn tænh ngoä, buoâng ñao töø xa ñaûnh leã Theá Toân. Luùc ñoù Nhö Lai ñôïi chaøng chaïy ñeán, hieän trôû laïi thaân Phaät, quang minh saùng röïc nhö maët trôøi, ba möôi hai töôùng toát trang nghieâm. Voâ Naõo troâng thaáy Phaät haøo quang röïc saùng uy nghi ñöôøng beä, daäp ñaàu xuoáng ñaát hoái loãi töï traùch. Ñöùc Phaät beøn thuyeát phaùp cho chaøng nghe. Nghe xong chaøng ñöôïc phaùp nhaõn tònh, loøng tin thuaàn nhaát, caàu xin xuaát gia. Ñöùc Phaät höùa khaû, baûo: –Thieän lai Tyø-kheo! Raâu toùc cuûa Voâ Naõo töï rôi ruïng, phaùp y maëc treân mình. Ñöùc Phaät laïi giaûng thuyeát theâm thì taâm caáu cuûa chaøng ñeàu döùt saïch, chöùng quaû A-la-haùn. Ñöùc Phaät daãn chaøng veà tinh xaù Kyø hoaøn. Baáy giôø nhaân daân trong nöôùc nghe tieáng taêm cuûa Voâ Naõo ñeàu raát kinh sôï. Ngöôøi vaø suùc vaät mang thai, sôi haõi khoâng sinh ra ñöôïc. Khi ñoù coù moät con voi, khoâng theå sinh con ra ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo Voâ Naõo ñeán ñoù thaønh thaät noùi raèng: –Ta töø khi sinh ra ñeán nay khoâng gieát haïi moät ngöôøi. Voâ Naõo thöa Phaät: –Con töø naøo ñeán giôø gieát raát nhieàu, taïi sao noùi khoâng gieát haïi? Ñöùc Phaät noùi: –ÔÛ trong Thaùnh phaùp ngöôi laø môùi sinh ra.

Baáy giôø Voâ Naõo beøn chænh y phuïc, vaâng lôøi Ñöùc Phaät ñi ñeán ñoù y nhö lôøi Phaät daïy maø noùi, con voi töùc thôøi sinh ñöôïc an oån. Chaøng trôû veà tinh xaù, ngoài trong moät gian phoøng. Baáy giôø vua Ba-tö-naëc taäp hôïp binh lính, ñích thaân tìm ñeán hoûi toäi Öông-cöøu-ma- la, ñi thaúng ñeán tinh xaù Kyø hoaøn ñeå coâng kích. Khi ñoù trong tinh xaù Kyø hoaøn coù moät Tyø- kheo hình töôùng xaáu xí maø coù aâm thanh hay voâ cuøng, xöôùng leân tuïng kinh aâm thanh vang xa quaân lính laéng tai nghe hoaøi khoâng bieát chaùn. Voi ngöïa vaûnh tai nghe, ñöùng hoaøi khoâng chòu ñi, vua ngaïc nhieân hoûi quan lính haàu taïi sao theá. Quaân lính haàu thöa: –Taâu beä haï, do tieáng tuïng kinh khieán voi ngöïa ñöùng laïi khoâng chòu ñi. Vua noùi: –Suùc sinh maø coøn ham thích nghe kinh phaùp, chuùng ta loaøi ngöôøi taïi sao khoâng ñi ñeán ñoù nghe? Vua lieàn cuøng quaân lính ñi ñeán tinh xaù Kyø

hoaøn, xuoáng ngöïa côûi kieám ñi thaúng ñeán choã Phaät ngöï kính leã thaêm hoûi: –Baïch Theá Toân, vöøa roài con coù nghe tieáng moät vò Tyø-kheo tuïng kinh aâm thanh trong treûo vang xa, nghe tieáng tuïng kinh raát laø khaâm phuïc ngöôõng moä, xin cho con ñöôïc gaëp maët vaø con xin cuùng thí cho vò aáy möôøi vaïn tieàn. Ñöùc Phaät baûo: –Tröôùc tieân beä haï haõy cho tieàn roài sau ñoù haõy gaëp vò aáy. Vì sao? Vì neáu gaëp vò aáy tröôùc roài thì taâm beä haï khoâng muoán cho moät ñoàng tieàn naøo caû, vì hình töôùng vò aáy xaáu xí, khoâng ai muoán nhìn thaáy vaø khoâng muoán cho tieàn. Vua töø choã ngoài ñöùng daäy quyø xuoáng baïch: –Baïch Theá Toân, vò Tyø-kheo naøy hình dung raát laø xaáu xí, maø tieáng tuïng nieäm vang xa nghe thaät hay, khoâng bieát duyeân ñôøi tröôùc nhö theá naøo maø ñöôïc baùo nhö vaäy? Ñöùc Phaät baûo vua: –Beä haï haõy ñeå taâm laéng nghe Ta seõ noùi veà tieàn kieáp. Trong kieáp quaù khöù coù Ñöùc Phaät hieäu laø Ca-dieáp, sau khi hoùa ñoä chuùng sinh beøn nhaäp Nieát-baøn. Luùc ñoù quoác vöông ñang trò vì thieân haï teân Cô-ly-tyø, laøm leã hoûa thieâu thu laáy xaù-lôïi muoán döïng thaùp thôø. Baáy giôø coù boán Long vöông hoùa laøm hình ngöôøi, ñeán gaëp vua Cô-ly-tyø, hoûi veà coâng trình xaây thaùp, laøm laøm baèng baùu vaät hay laøm baèng ñaát. Vua lieàn noùi: –Muoán laøm caùi thaùp to naøy khoâng coù nhieàu vaät baùu, nay muoán laøm baèng ñaát, vuoâng naêm daëm, cao hai möôi laêm daëm, thaät cao ñeå moïi ngöôøi troâng thaáy. Long vöông noùi: –Chuùng toâi chaúng phaûi laø ngöôøi, ñeàu laø Long vöông, nghe vua laøm thaùp môùi ñi ñeán thaêm hoûi. Neáu nhö muoán duøng cuûa baùu thì chuùng toâi seõ giuùp ñôõ. Vua raát vui möøng. Long vöông lieàn noùi: –Ngoaøi boán coång thaønh coù boán doøng suoái lôùn. Doøng suoái thaønh cöûa Ñoâng laáy ñaát döôùi ñaùy suoái xaây döïng, sau khi xaây xong noù seõ laø löu ly xanh cam. Suoái thaønh cöûa Nam duøng ñaát döôùi ñaùy laøm gaïch xaây xong noù seõ laø vaøng roøng. Ñaát döôùi doøng suoái thaønh cöûa Taây, laáy laøm gaïch xaây xong noù seõ bieán thaønh baïc traéng. Ñaát döôùi suoái thaønh cöûa Baéc laáy laøm gaïch, sau khi xaây xong noù seõ laø baïch ngoïc. Vua nghe xong voâ cuøng vui möøng, lieàn sai boán ngöôøi troâng coi, moãi ngöôøi quaûn lyù moät maët, ba maët coâng taùc saép hoaøn thaønh, rieâng moät maët ngöôøi troâng coi löôøi bieáng laøm khoâng xong. Vua ñeán xem thaáy theá quôû traùch:

–Khanh khoâng duïng taâm, khoâng heát loøng coâng taùc, traãm seõ phaït toäi. Ngöôøi ñoù oâm loøng oaùn haän beøn taâu vua: –Do thaùp naøy quaù lôùn bieát bao giôø hoaøn thaønh. Sau khi vua ñi roài, vò aáy lieàn sai moïi ngöôøi laøm vieäc ngaøy ñeâm khoâng ngöøng, chaúng maáy choác thì xong. Toøa thaùp cao ñeïp voâ cuøng, caùc chaâu baùu saùng tröng, trang hoaøng cöïc kyø laï ñeïp, ai thaáy ñeàu cuõng vui möøng. Ñeå saùm hoái loãi tröôùc beâ treã, ngöôøi aáy caàm moät caùi linh vaøng treo ôû thaùp ñaäp vaøo ñaàu mình moät caùi töï nguyeän: –Xin nguyeän kieáp sau con sinh ra ñôøi ñöôïc aâm thanh thaät hay, taát caû chuùng sinh nghe tieáng, khoâng ai khoâng tham thích nghe. Sau naøy coù Ñöùc Phaät Thích-ca Maâu-ni ra ñôøi, khieán cho con ñöôïc gaëp vaø ñöôïc Ngaøi ñoä thoaùt sinh töû. Noùi ñeán ñaây, Ñöùc Phaät goïi: –Ñaïi vöông, vò quan troâng coi coâng trình chaäm chaïp laøm ñaïi thaùp kia, nay chính laø vò Tyø-kheo naøy vaäy. Do duyeân phieàn traùch caùi thaùp lôùn, trong

naêm traêm kieáp sinh ra thöôøng mang thaân hình xaáu xí. May sao oâng ta vui möøng duøng caùi linh ñaùnh vaøo ñaàu vaø caàu nguyeän ñöôïc tieáng toát vaø nguyeän gaëp Ta neân trong naêm traêm ñôøi ñöôïc tieáng raát hay, nay laïi gaëp Ta ñöôïc ñoä giaûi thoaùt. Vua nghe roài beøn töø taï muoán ra veà. Ñöùc Phaät hoûi: –Ñaïi vöông muoán ñi ñaâu nöõa? Vua baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, trong nöôùc coù giaëc cöôùp teân Öông-cöøu-ma-la gieát haïi nhaân daân, tung hoaønh baïo haïi, nay traãm ñem binh lính vaây baét haén laïi. Ñöùc Phaät baûo vua: –Öông-cöøu-ma-la hieän nay con kieán coøn khoâng gieát huoáng nöõa laø gieát vaät khaùc. Vua töï nghó: "Coù leõ Theá Toân ñaõ ñeán haøng phuïc haén roài chaêng." Ñöùc Phaät baûo: –Ñaïi vöông, Voâ Naõo nay ñaõ xuaát gia nhaäp ñaïo ñaéc quaû A-la-haùn, ñoaïn döùt haún caùc vieäc aùc, hieän ñang ôû trong phoøng ñoù. Ñaïi vöông coù muoán gaëp khoâng? Vua thöa: –Con muoán gaëp. Vua lieàn ñi ñeán ñöùng beân ngoaøi phoøng. Nghe Tyø-kheo Voâ Naõo ñang ho, vua nhôù laïi oâng hung aùc gieát ngöôøi chaët laáy loùng tay khaép nôi vieäc aáy qua roài, nay sinh vaøo nôi choã Phaät. Vua ñem vieäc aáy thöa vôùi Phaät. Ñöùc Phaät baûo: –Ñaïi vöông, khoâng chæ ñôøi naøy nghe tieáng oâng ta khoâng bò ñoïa ñòa nguïc maø ñôøi sau cuõng döùt tuyeät ñoïa ñòa nguïc. Ñaïi vöông haõy laéng nghe, thôøi quaù khöù laâu xa, ôû chaâu Dieâm- phuø-ñeà naøy coù moät nöôùc lôùn teân Ba-la-naïi. Baáy giôø, trong nöôùc coù moät con chim ñoäc, thöôøng baét caùc coân truøng ñoäc ñeå aên, neân thaân noù cöïc ñoäc khoâng theå ñuïng chaïm ñöôïc, ngöôøi ñuïng ñeán noù phaûi cheát, caây ñuïng thì cheát khoâ. Khi ñoù con chim naøy gaëp moät khu röøng, ñaäu treân moät coäi ñaïi thoï, khaèng khaëc muoán keâu. Trong khu röøng ñoù coù moät baïch töôïng vöông ñang ñöùng döôùi goác caây, nghe tieáng con chim ñoäc, ñöùng im döôùi ñaát khoâng daùm nhuùc nhích. Ñaïi vöông neân bieát, con chim ñoäc luùc baáy giôø chính laø tieàn thaân cuûa Voâ Naõo ngaøy nay vaäy, coøn baïch töôïng vöông laø tieàn thaân cuûa ñaïi vöông ñoù. Vua laïi baïch Ñöùc Phaät: –Öông-cöøu-ma-la hung baïo gieát ngöôøi nhieàu nhö vaäy, nay nhôø ñeán Theá Toân haøng hoùa tu thieän. Vì sao ñöôïc duyeân phöôùc nhö vaäy? Ñöùc Phaät baûo vua: –Öông-cöøu-ma-la khoâng chæ ñôøi naøy gieát nhieàu ngöôøi nhôø Ta haøng hoùa, maø ôû thôøi

quaù khöù oâng ta cuõng gieát nhieàu ngöôøi nhö vaäy, Ta cuõng haøng hoùa oâng ta, roài haén suy nghó laøm vieäc thieän. Vua laïi baïch Ñöùc Phaät: –Ñôøi tröôùc haén haïi ngöôøi ta, ñöôïc Theá Toân haøng phuïc hoùa ñoä, vieäc aáy nhö theá naøo? Xin Theá Toân giaûi noùi cho chuùng con ñöôïc nghe. Ñöùc Phaät noùi: –Ñaïi vöông, haõy laéng nghe! Veà quaù khöù laâu xa caùch ñaây voâ soá kieáp a-taêng-kyø, ôû Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät nöôùc lôùn teân Ba-la-naïi, quoác vöông luùc baáy giôø teân Ba-la-ma- ñaït. Khi ñoù quoác vöông ñem boán loaïi binh vaøo trong nuùi röøng saên baén, vua keùo quaân ñeán moät caùi ñaàm röôït ñuoåi caàm thuù, chæ coøn moät mình chaïy vaøo röøng saâu. Luùc aáy vua raát meät, xuoáng ngöïa ngoài nghæ. Khi ñoù, ôû trong röøng coù moät con sö töû caùi, tôùi thôøi kyø phaùt duïc, chaïy ñi kieám ñöïc. Kieám maõi maø khoâng gaëp con sö töû naøo, boãng gaëp oâng vua ñang ngoài nghæ, noù khôûi loøng daâm duïc raát maïnh, muoán cuøng oâng vua giao daâm, noù ñi ñeán gaàn beân vua, nhoûng ñuoâi ñöa ñít ñöùng chôø. Vua bieát yù

noù, nhöng laïi töï nghó: “Ñaây laø loaøi thuù döõ, söùc maïnh coù theå gieát ta, neáu khoâng chìu theo yù noù, sôï e noù haïi cheát.” Vì theá chìu theo sö töû, haønh duïc xong roài sö töû beøn boû ñi. Luùc ñoù caùc binh lính röôït theo cuõng vöøa chaïy ñeán, vua cuøng binh lính keùo veà hoaøng cung. Baáy giôø con sö töû caùi aáy thoï thai, maõn thaùng noù sinh ñöôïc moät ñöùa con, hình theå raát gioáng ngöôøi, chæ laø coù vaèn treân mình. Sö töû bieát laø coù con vôùi vua beøn ngaäm ñöùa con tìm ñeán tröôùc vua. Vua suy nghó nhôù laïi vieäc luùc tröôùc bieát laø con mình, lieàn nhaän laáy nuoâi döôõng, do caëp chaân coù raèn ri neân ñaët teân noù laø Ca-ma-sa-ba-ñaø (Taàn dòch laø Baùc Tuùc). Nuoâi noù daàn daàn lôùn leân, raát coù taøi naêng vaø söùc maïnh, sau khi vua baêng haø Baùc Tuùc coù hai baø phu nhaân, moät ngöôøi doøng Saùt-ñeá-lôïi, coøn moät ngöôøi laø doøng Baø-la-moân. Moät ngaøy noï vua Baùc Tuùc ñi ra ngoaøi thaønh daïo vöôøn hoa xem caûnh, ra leänh hai phu nhaân ñi theo sau. Vua noùi: –Ai ñi ñeán tröôùc thì ngaøy hoâm aáy cuøng ta vui veû, coøn ai ñeán sau thì ta khoâng tìm kieám ñaâu. Sau khi vua ñi roài, hai vò phu nhaân trang ñieåm raát ñeïp, leân xe cuøng ñi. Ñöôïc nöûa ñöôøng thì troâng thaáy Thieân töï, vò phu nhaân doøng Baø-la-moân xuoáng xe laøm leã, leã xong voäi vaõ ñi, ñaønh phaûi tôùi sau. Vua y theo lôøi höùa, traùch vò phu nhaân aáy. Luùc aáy phu nhaân doøng Baø-la-moân phieàn naõo saân giaän oaùn traùch Thieân thaàn: –Vì toâi baän leã laïy oâng khieán vua coi thöôøng, neáu oâng coù söùc trôøi, taïi sao khoâng giuùp toâi. Phieàn naõo saân giaän baø töï ngaàm tính keá. Sau khi vua trôû veà cung, baø caøng theâm haàu haï lo laéng, theo vua caàu xin raèng: –Thieáp nghe noùi trong nöôùc chaøng coù moät ngoâi Thieân mieáu moãi ngaøy caøng phoùng tuùng, ñaïi vöông caàn löu yù caån thaän! Vua lieàn nghe theo, ra ngoaøi sai ngöôøi ñaäp phaù Thieân töï nhö ñaát baèng, roài trôû veà trong cung. Thaàn giöõ mieáu buoàn raàu khoå naõo, ñi vaøo trong cung muoán laøm thöông toån cung vua, Thieân thaàn ngaên caûn khoâng cho vaøo. Coù moät Tieân nhaân ôû trong nuùi Tieân, vua Baùc Tuùc luùc ñoù thöôøng ñeán cuùng döôøng. Haèng ngaøy ñeán giôø aên thì vò Tieân bay vaøo cung khoâng thích aên thöùc aên ngon, chæ thích duøng nhöõng thöù thoâ sô. Boãng moät hoâm Tieân nhaân khoâng ñeán, Thieân thaàn bieát ñöôïc hoùa laøm hình vò Tieân aáy ñeå ñi vaøo cung, thaàn giöõ cung cuõng bieát ñöôïc khoâng cho vaøo, beøn ñöùng töø xa ngoaøi coång taâu vua. Vua nghe Tieân nhaân ñang ôû ngoaøi, traùch ngöôøi giöõ coång, voäi ra leänh môøi vaøo. Khi ñoù thaàn giöõ cung nghe coù

leänh vua neân khoâng ngaên caûn. Vò aáy beøn ñi thaúng vaøo, ñeán ngoài choã Tieân nhaân thöôøng ngoài. Vua sai doïn thöùc aên nhö thöôøng khi cuùng döôøng, luùc ñoù hoùa Tieân nhaân, khoâng chòu aên, maø noùi vôùi vua: –Ñaây laø thöùc aên thoâ xaáu, laïi khoâng coù thòt caù, laøm sao coù theå aên. Vua beøn taâu: –Ñaïi Tieân töø tröôùc ñeán nay, thöôøng duøng thanh khieát, cho neân khoâng sai ngöôøi laøm thòt caù doïn leân. Hoùa Tieân nhaân laïi baûo: –Töø ñaây veà sau, chôù coù baøy thöùc aên thoâ sô nöõa haõy doïn thòt ta aên. Y nhö lôøi, vua beøn doïn ñaày ñuû thöùc aên ngon, aên xong hoùa Tieân ñi veà. Ngaøy mai vò Tieân cuõ bay ñeán, vua sai doïn caùc thöùc aên thòt caù ngon laï, Tieân nhaân noåi giaän oaùn traùch nhaø vua. Vua noùi: –Hoâm qua ñaïi Tieân vöøa baûo nhö vaäy! Tieân nhaân noùi: “Hoâm qua ta

coù vieäc, khoâng aên moät ngaøy, khoâng coù ñeán ñaây. Ai noùi vôùi caùc ngöôi, chæ do caùc ngöôi coi thöôøng ta, neân môùi laøm nhö vaäy", beøn khieán nhaø vua trong möôøi hai naêm phaûi aên thòt ngöôøi. Noùi xong Tieân nhaân bay veà trong nuùi. Töø ñoù veà sau nhaø vua cöù aên thòt ngöôøi. Moät hoâm quan coi nhaø beáp queân khoâng laøm thòt ngöôøi, saép ñeán giôø aên khoâng bieát tính theá naøo, beøn ñi ra ngoaøi thaønh kieám thòt, thì thaáy moät ñöùa con nít maäp maïp bò cheát naèm treân maët ñaát, oâng beøn voäi vaõ gaùnh ñem veà trong nhaø beáp, theâm caùc gia vò thaät ngon laøm thöùc aên cho vua. Hoâm aáy vua aên roài caûm thaáy ngon gaáp boäi bình thöôøng, lieàn hoûi vieân quan coi nhaø beáp: –Töø tröôùc ñeán nay traãm aên thòt, chöa coù thöù thòt naøo ngon nhö thòt naøy. Ñaáy laø thòt gì? Quan coi beáp hoaûng sôï, daäp ñaàu tröôùc nhaø vua, xin vua tha toäi môùi daùm noùi ra. Vua noùi: –Cöù noùi thaät, traãm khoâng hoûi toäi ngöôi ñaâu. Quan coi beáp taâu vua raèng: –Hoâm tröôùc, vì khoâng chuaån bò thòt may ñaâu gaëp moät ñöùa nhoû cheát, thaàn môùi ñem veà laøm thöùc aên daâng cho beä haï. Vua noùi: –Thòt aáy ngon laï khaùc thöôøng. Vaäy töø nay veà sau, cöù laøm thöù thòt nhö vaäy. Quan coi beáp taâu vua: –Hoâm tröôùc ngaãu nhieân gaëp xaùc ñöùa nhoû cheát, môùi ñem veà laøm thòt, nay baét treû con laøm thòt e raèng phaïm quoác phaùp. Nhaø vua noùi: –Ngöôi haõy bí maät ñi baét, giaû söû coù ngöôøi bieát, thì sau khi xöû laø do traãm caû. Quan coi beáp vaâng lôøi aâm thaàm baét con nít laøm thòt daâng cho vua aên, haèng ngaøy nhö vaäy. Luùc ñoù ngöôøi daân trong thaønh, coù ngöôøi ñi ngoaøi ñöôøng khoùc loùc noùi laø maát con, hoï truyeàn mieäng hoûi vôùi nhau, do ñaâu maø coù söï vieäc nhö theá. Caùc quan cuøng nhau baøn baïc, neân thöû rình xem sao. Hoï boá trí ngöôøi ôû khaép nôi trong ñöôøng nhoû, thì troâng thaáy quan nhaø beáp cuûa vua baét con nít, hoï rình baét ñöôïc, troùi daãn ñeán nhaø vua, ñem moïi vieäc laâu nay ra trình baïch. Vua nghe xong im laëng khoâng ñaùp. Ba laàn taâu vua raèng: –Nay baét döôïc keû troäm con nít, toäi ñaõ ñaønh raønh, phaûi neân quyeát ñoaùn, taïi sao beä haï im laëng? Vua beøn noùi:

–Ñaáy laø traãm baûo! Caùc ñaïi thaàn loøng oâm haän lui ra, hoï ñi ra ngoaøi cuøng nhau baøn baïc: –Thì ra nhaø vua laø keû troäm baét con nít cuûa chuùng ta, vua aên thòt ngöôøi thì laøm sao maø cai trò daân ñöôïc, chuùng ta neân töø khöû ñi tai hoïa naøy! Taát caû ñoàng taâm cuøng nhau tính keá. Trong vöôøn beân ngoaøi thaønh, coù moät caùi hoà nöôùc ñeïp, thöôøng ngaøy vua ñeán ñoù taém goäi, caùc quan phuïc binh trong vöôøn, ñôïi khi vua xuoáng ao taém, phuïc binh nhaát thôøi bao vaây boán beà, baét vua maø gieát. Vua thaáy quaân lính taäp hôïp kinh sôï hoûi: –Taïi sao caùc ngöôi vaây quanh böùc traãm? Caùc quan ñaùp: –Luaän veà ñaïo laøm vua phaûi döôõng nuoâi daân, traùi laïi nhaø vua laïi gieát ngöôøi aên thòt, daân chuùng oaùn thaùn, cho neân ñeàu muoán gieát vua. Vua noùi: –Traãm thaät voâ traïng, töø nay veà sau, traãm khoâng laøm nhö vaäy nöõa, seõ töï caûi hoái, chæ mong caùc ngöôi tha traãm. Caùc quan noùi: –Troïn quyeát khoâng tha, chính vaäy khieán ngaøy nay trôøi möa tuyeát ñen vaø laøm treân ñaàu oâng sinh con raén ñoäc ñen. OÂng khoâng caàn phaûi van xin, khoâng caàn phaûi noùi nhieàu lôøi. Khi ñoù vua Baùc Tuùc nghe caùc quan noùi xong, töï bieát aét phaûi cheát khoâng coøn con ñöôøng thoaùt, lieàn noùi

vôùi caùc quan: –Duø muoán gieát ta haõy cho ta theâm vaøi phuùt. Caùc quan ñoàng yù ñöùng chôø, nhaø vua töï theä nguyeän: “Thaân ta laâu nay cuõng coù tu haïnh laønh, laøm vua trò vì thieân haï, cuùng döôøng Tieân nhaân taäp hôïp caùc ñöùc aáy khieán cho ngaøy nay ta bieán thaønh La-saùt phi haønh.” Noùi xong, vua lieàn ñöôïc bay leân hö khoâng, noùi vôùi caùc quan: –Caùc ngöôi hôïp löïc muoán cöôõng gieát ta, nhôø ta coù may maén lôùn laïi coù theå töï thoaùt. Töø nay veà sau caùc ngöôi cöù yeâu thöông vôï con ñi, ta seõ laàn löôït baét aên. Noùi xong, La-saùt bay ñi ñeán ôû trong röøng nuùi, chôø ngöôøi ñi qua laïi baét aên thòt. Nhaân daân sôï haõi troán traùnh, tuy nhieân vaãn baét aên thòt raát nhieàu ngöôøi. Caùc La-saùt khaùc bay theo, ñoà chuùng daàn daàn nhieàu, neân vieäc baét haïi quaàn chuùng caøng roäng raõi. Sau naøy caùc La-saùt aáy thöa vua Baùc Tuùc La-saùt raèng: –Chuùng toâi phuïng söï vì vua bay theo, nguyeän xin cho chuùng toâi moät böõa tieäc. Baáy giôø vua Baùc Tuùc höùa cho, noùi: –Caùc ngöôi canh baét caùc oâng quan ñuùng moät ngaøn, ta seõ ñaõi cho moät böõa tieäc linh ñình. Noùi xong caùc La-saùt chia nhau ñi baét. Chuùng phong toûa caùc cöûa nuùi röøng, baét ñöôïc chín traêm chín möôi chín oâng quan, coøn thieáu moät ngöôøi, soá chöa ñuû soá. Caùc oâng quan aáy suy nghó: “Chuùng ta cuøng caáp, laøm sao ñi veà ñöôïc. Neáu hoï baét ñöôïc Tu-ñaø-toá-di, thì Tu- ñaø-toá-di coù nhieàu caùch coù theå cöùu giuùp chuùng ta.” Tính keá nhö vaäy roài beøn thöa vôùi vua La-saùt Baùc Tuùc: –Neáu beä haï muoán laøm moät böõa tieäc ñaëc bieät khaùc thöôøng, thuaàn laø thòt caùc quan, khoâng duøng nhöõng ngöôøi daân thöôøng, haõy neân baét Tu-ñaø-toá-di, oâng aáy raát coù tieáng, nhö vaäy böõa tieäc cuûa beä haï môùi ngon. Vua La-saùt nghe noùi theá, lieàn bay ñi baét Tu-ñaø-toá-di vaø caùc theå nöõ. Saùng sôùm, ra

ngoaøi thaønh ñeán khu vöôøn coù ao nöôùc taém goäi, troâng thaáy moät vò Baø-la-moân ñi khaát thöïc, vua Tu-ñaø-toá-di noùi vôùi vò Baø-la-moân: –Haõy ñôïi ta taém xong, seõ boá thí. Vua lieàn ñi ñeán khu vöôøn, xuoáng ao nöôùc taém. Luùc ñoù vua La-saùt bay tôùi baét laáy, mang veà trong nuùi. Tu-ñaø-toá-di buoàn raàu khoùc loùc. Luùc ñoù vua Baùc Tuùc hoûi: –Nghe noùi ngöôøi danh ñöùc thuø thaéng ñeä nhaát, coù chí Ñaïi tröôïng phu, taïi sao maø buoàn raàu khoùc loùc nhö treû con vaäy? Tu-ñaø-toá-di taâu cuøng vua La-saùt raèng: –Toâi khoâng thöông thaân hay tham tieác thoï maïng, nhöng töø khi sinh ra ñeán nay chöa töøng noùi doái, saùng naøy toâi ñi ra khoûi cung thì thaáy moät Ñaïo só, toâi ñang ñi xe ôû tröôùc maø Ñaïo só cöù theo sau toâi xin aên. Toâi höùa laø sau khi taém trôû veà seõ boá thí cho, nhöng vöøa ñi ra ñaõ bò ñaïi vöông baét ñem ñeán ñaây. Nghó laïi hoâm nay bò voïng ngöõ maát ñi söï thaønh tín, cho neân toâi buoàn, chöù chaúng tieác gì taám thaân naøy caû, mong ñaïi vöông thöông xoùt cho toâi veà baûy ngaøy, ñeå boá thí cho ñaïo só kia xong xuoâi roài seõ trôû laïi ñaây naïp maïng. Vua Baùc Tuùc La-saùt nghe roài noùi raèng: –Nay cho ngöôi ñöôïc trôû veà, sau naøy phaûi töï ñeán naïp maïng chòu cheát, cho duø sau naøy ngöôi khoâng trôû laïi ta cuõng coù theå töï baét ngöôi ñöôïc. Noùi xong thaû ra. Vua Tu-ñaø-toá-di veà ñeán nöôùc nhaø. OÂng ñaïo só cuõng coøn chôø ôû ñaáy, vua vui möøng laøm leã cuùng döôøng Baø-la-moân. Baáy giôø vò Baø-la-moân bieát ñöôïc nhaø vua khoâng laâu seõ phaûi quay trôû laïi naïp maïng

cho La-saùt, sôï vua quyeán luyeán quoác gia maø aâu saàu, beøn vì nhaø vua thuyeát keä: Trôøi ñaát bao la roát cuøng kieáp soá Ñeàu laø tro buïi Tu-di bieån lôùn. ÔÛ trong suy taøn Trôøi, Roàng, Ngöôøi, Quyû Nöôùc coù gì thöôøng hai nghi coøn maát. Luaân chuyeån khoâng cuøng sinh, laõo, beänh, töû, Öu bi laøm haïi söï cuøng nguyeän traùi Beänh lôõ khoâng ngoaøi duïc thaâm hoïa troïng Nöôùc naøo ñaùng tin ba coõi ñeàu khoå Duyeân thaønh caùc thöù coù voán töï khoâng Thaät aét coù giaû thaïnh roài aét suy Ñeàu nhö huyeãn aûo chuùng sinh ngu xuaån Ñaát nöôùc cuõng vaäy, ba coõi ñeàu khoâng Möôïn côõi boán raén (töù ñaïi) thaàn thöùc voâ hình Cho laø xe ñeïp voi baùu voâ minh Thaàn khoâng laø nhaø hình khoâng thöôøng chuû Haù coù nöôùc sao hình thaàn coøn lìa. Baáy giôø vua Tu-ñaø-toá-di nghe xong baøi keä naøy, suy nghó nghóa lyù saâu xa vui möøng voâ cuøng, lieàn laäp thaùi töû, thay mình laøm vua, roài töø bieät caùc quan, trôû veà nôi ñaõ höùa. Caùc quan ñoàng noùi vôùi vua: –Xin beä haï haõy ôû laïi, chôù coù lo sôï Baùc Tuùc! Chuùng thaàn suy tính keá, ñaõ phoøng bò laøm moät caùi nhaø baèng saét, ñeå beä haï trong ñoù. Baùc Tuùc duø coù maïnh meõ cuõng khoâng theå baét ra ñöôïc. Vua baûo caùc quan vaø thaàn daân raèng: –Ngöôøi soáng treân ñôøi thaønh thaät uy tín laøm goác. Hö doái maø soáng thaø laø cheát maø giöõ

chöõ tín, soáng khoâng voïng ngöõ laïi coøn noùi caùc thöù lôïi thaønh tín. Vua roäng vì phaân bieät noùi roõ caùc toäi hö voïng. Caùc quan nghe theá ñau buoàn khoâng noùi ñöôïc moät lôøi naøo. Vua beøn ñöùng daäy ñi ra ngoaøi thaønh, taát caû ñeàu toáng tieãn vua. Vua phaûi duøng moïi caùch ví duï cho caùc quan hieåu xong roài leân ñöôøng maø ñi. Khi aáy vua Baùc Tuùc La-saùt töï suy nghó: "Tu-ñaø-toá-di hoâm nay phaûi ñeán", beøn ngoài treân ñænh nuùi chôø, töø xa troâng ngoùng, thaáy vua cuøng moïi ngöôøi tuaàn töï keùo ñeán, thaáy maët muõi vua vui veû möøng rôõ vaø noùi ñuùng nhö lôøi heïn. Vua Baùc Tuùc La-saùt hoûi: –Mau ñeán ñaây, ngöôøi soáng treân ñôøi khoâng ai chaúng tieác thoï maïng, nay ngöôøi saép cheát, vì sao vui möøng gaáp boäi luùc bình thöôøng? Nhaø ngöôi trôû veà nöôùc ñöôïc lôïi laønh gì chaêng? Tu-ñaø-toá-di noùi: –Taâu ñaïi vöông, ngaøi khoan aân cho toâi veà baûy ngaøy ñeå boá thí, giöõ ñöôïc thaønh tín, laïi ñöôïc nghe noùi Dieäu phaùp, duïng taâm nghe hieåu, neân hoâm nay chí nguyeän ñaõ ñöôïc thoûa maõn, duø coù cheát cuõng ñöôïc, khoâng coù tieác gì maïng soáng caû. Vua Baùc Tuùc noùi: –Ngöôi nghe phaùp gì? Thöû noùi cho ta nghe coù ñöôïc khoâng? Tu-ñaø-toá-di vì vua La-saùt noùi baøi keä aáy, laïi coøn duøng phöông tieän roäng raõi vì oâng thuyeát phaùp, giaûng roõ veà toäi saùt sinh vaø quaû baùo aùc nghieäp; laïi noùi veà phöôùc baùo cuûa taâm Töø bi khoâng saùt sinh. Vua Baùc Tuùc nghe xong, ñaûnh leã vaø thoï söï chæ giaùo aáy, khoâng coù taâm muoán haïi nöõa, beøn thaû vua vaø caùc quan lính trôû veà nöôùc. Vua Tu-ñaø-toá-di lieàn thaâu binh lính roài ñem vua Baùc Tuùc veà nöôùc laøm vua nhö cuõ. Tröôùc kia theà vôùi Tieân nhaân, möôøi hai naêm ñaõ maõn. Töø ñoù veà sau Baùc Tuùc khoâng daùm aên thòt ngöôøi nöõa, beøn trôû veà nöôùc laøm vua trò daân nhö luùc cuõ. Noùi ñeán ñaây, Ñöùc Phaät nhaéc laïi: –Thöa ñaïi vöông, Tu-ñaø-toá-di thuôû ñoù chính laø tieàn thaân cuûa Ta, coøn vua Baùc Tuùc nay laø Öông-cöøu-ma-la ngaøy nay. Nhöõng ngöôøi trong möôøi hai naêm theo vua Baùc Tuùc

kieám aên, nay laø caùc ngöôøi bò Öông-cöøu-ma-la baét gieát. Nhöõng ngöôøi naøy ñôøi ñôøi thöôøng bò Öông-cöøu-ma-la gieát haïi. Coøn Ta cuõng ñôøi ñôøi haøng phuïc oâng ta laøm thieän. Ta nhôù laïi trong kieáp quaù khöù luùc coøn phaøm phu coøn bieát giaùo hoùa khieán oâng ta khoâng saùt sinh, huoáng hoà ngaøy nay Ta thaønh Baäc Nhö Lai, ñaày ñuû ñöùc haïnh, döùt saïch moïi vieäc aùc, haù khoâng theå haøng phuïc hoùa ñoä oâng ta sao? Vua Ba-tö-naëc laïi baïch Phaät: –Nay nhöõng ngöôøi naøy kieáp tröôùc coù duyeân gì maø thöôøng ñôøi ñôøi bò oâng ta gieát maõi nhö theá? Mong Theá Toân noùi cho con ñöôïc roõ. Ñöùc Phaät noùi: –Ñaïi vöông haõy laéng nghe, trong ñôøi quaù khöù laâu xa, ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät nöôùc lôùn teân Ba-la-naïi, quoác vöông nöôùc ñoù teân Ba-la-ma-ñaït. Ñöùc vua coù hai vò thaùi töû, ñeàu coù taøi naêng khoûe maïnh, dung maïo ñoan chaùnh ñeïp ñeõ laï thöôøng, ñöùc vua raát yeâu meán. Luùc ñoù ngöôøi em töï nghó: “Neáu nhö vua cha baêng haø, ngöôøi anh chaéc chaén keá vò, coøn ta tuoåi nhoû, khoâng mong gì ñöôïc ngoâi vò aáy. Sinh ôû ñôøi nay ñaõ khoâng ñöôïc laøm vua thì soáng laøm gì, chi baèng tìm nôi u tónh ñeå caàu ñaïo Tieân.” Nghó theá roài ngöôøi em ñi ñeán taâu vua cha: –Taâu phuï vöông, con raát ham thích vaøo nuùi saâu caàu hoïc ñaïo Tieân, xin phuï vöông cho pheùp con ñöôïc ñi vaøo nuùi tìm thaày hoïc ñaïo. Vua ñoàng yù. Thaùi töû ra ñi, traûi qua vaøi naêm thì vua cha baêng haø, ngöôøi anh keá vò,

thoáng trò nhaân daân chöa bao laâu thì ngöôøi anh cuõng bò beänh roài qua ñôøi, chöa coù con noái doõi, laïi caøng khoâng coù ngöôøi noái cô nghieäp. Quaàn thaàn taäp hôïp laïi baøn baïc, maø khoâng tìm ñöôïc caùch naøo giaûi quyeát. Coù moät oâng quan noùi: –Ñöùc vua coøn moät thaùi töû, tröôùc kia ñaõ xin vua vaøo röøng nuùi tu tieân, nay chuùng ta neân môøi veà ñeå leân ngoâi. Caùc quan ñeàu vui veû noùi: –Söï vieäc naøy raát hôïp lyù. Noùi roài hoï daãn binh lính vaøo nuùi tìm kieám, gaëp ñöôïc vaø trình baøy moïi vieäc caàu thænh thaùi töû thöông xoùt veà lo cai trò ñaát nöôùc. Thaùi töû ñaùp: –Vieäc naøy thaät ñaùng sôï, nay ta vui trong tónh laëng, maõi maõi khoâng lo buoàn, coøn ngöôøi ñôøi hung aùc, ham gieát haïi laãn nhau. Neáu ta veà laøm vua, thaáy nhöõng vieäc xaáu xa aáy, nay ta ñaõ ñöôïc tònh laïc, khoâng muoán veà laøm vua. Caùc quan laïi taâu: –Vua baêng haø khoâng ngöôøi noái doõi, chæ coøn coù moät mình thaùi töû (ñaïi Tieân) thuoäc doøng vua chuùa, nhaân daân ñaát nöôùc moät ngaøy khoâng theå thieáu vua ñöôïc. Cuùi mong thaùi töû thöông xoùt trôû veà hoaøng cung. Caùc quan chí thaønh khaån thieát caàu thænh, yù thaùi töû khoâng nôõ beøn nhaän lôøi theo hoï veà hoaøng thaønh. Thaùi töû töø nhoû hoïc theo Tieân ñaïo, chöa taäp theo vieäc ñôøi, veà trò quoác gia, daàn daàn gaàn guõi nöõ saéc, caøng nhieãm daâm duïc, daâm daät phoùng ñaõng, ngaøy ñeâm aên naèm khoâng theå töï khaéc phuïc, beøn ra leänh trong nöôùc: –Taát caû phuï nöõ, tröôùc khi ñi laáy choàng, phaûi aên naèm vôùi traãm tröôùc. Töø ñoù veà sau khaép trong nöôùc, con gaùi saép veà nhaø choàng, ngay caû phuï nöõ ñoan chaùnh, cuõng bò nhaø vua laêng nhuïc. Baáy giôø coù moät ngöôøi con gaùi ñang ñi treân ñöôøng choã ñoâng ngöôøi, ñöùng traàn truoàng, moïi ngöôøi ñeàu kinh tôûm, ñoàng ñeán cheâ traùch coâ gaùi: –Ngöôi vì sao khoâng xaáu hoå, laïi laøm vieäc nhö vaäy? Coâ gaùi lieàn ñaùp: –Con gaùi ñöùng nôi ñaùm con gaùi coù gì ñaâu maø xaáu hoå. Caùc ngöôi

ñöùng ñaáy khoâng xaáu hoå thì ta ñoái vôùi caùc ngöôi cuõng ñaâu coù gì khaùc, coù gì ñaâu maø hoå theïn! Moïi ngöôøi noùi: –Taïi sao ngöôi noùi nhö vaäy? Coâ gaùi noùi raèng: –Chæ coù moät mình oâng vua laø nam töû, phuï nöõ caû nöôùc ñeàu bò oâng ta laøm nhuïc. Caùc ngöôi neáu laø phaùi nam ñeàu ñeå laøm nhö vaäy sao? Luùc ñoù moïi ngöôøi caøng hoå theïn cuøng noùi vôùi nhau raèng: –Nhö lôøi coâ gaùi naøy thaät chí lyù. Hoï aâm thaàm truyeàn mieäng vôùi nhau ñoàng taâm hôïp möu keá, muoán cuøng pheá vua. Khi ñoù, ôû ngoaøi thaønh coù khu vöôøn, coù ao nöôùc trong maùt, nhaø vua thöôøng thöôøng ñeán ñoù taém goäi, caùc quan mai phuïc lính trong vöôøn, ñôïi vua xuoáng ao taém thì xoâng ra bao vaây baét aùp böùc muoán gieát. Nhaø vua kinh sôï noùi: –Caùc ngöôi muoán laøm gì theá? Caùc quan noùi: –Nhaø vua khoâng lo vieäc ñaát nöôùc, laïi cöù hoang daâm voâ ñoä, phaù hoaïi, roái loaïn thuaàn phong myõ tuïc, laøm oâ nhuïc nhieàu nhaø ngöôøi ta, ai ai cuõng ñeàu thaáy bieát, khoâng theå nhaãn naïi nöõa, cho neân muoán tröø khöû nhaø vua, ñi caàu baäc hieàn taøi khaùc cai trò. Nhaø vua nghe noùi theá hoaûng sôï noùi vôùi caùc quan:

–Traãm thaät coù loãi, traãm khoâng phuï caùc khanh thænh môùi traãm veà laøm vua. Traãm xin töï söûa loãi, khoâng boû beâ trieàu chính nöõa, mong caùc khanh haõy tha cho traãm, ñeå traãm laøm laïi töø ñaàu. Caùc quan laïi noùi: –Giaû söû hoâm nay trôøi coù möa xuoáng tuyeát ñen treân ñænh ñaàu nhaø vua sinh ra con raén ñoäc, roát cuøng cuõng khoâng buoâng tha, khoâng caàn phaûi noùi nhieàu lôøi nöõa. Vua nghe roài töï bieát aét phaûi cheát, beøn noåi saân haän noùi vôùi caùc quan raèng: –Ta voán ôû nuùi, khoâng tham döï vieäc ñôøi, caùc ngöôi cöôõng böùc ta veà ñöa ta leân laøm vua, töø khi ta laøm vua chöa töøng coù vieäc gì bò thaát baïi, theá maø hoâm nay caùc ngöôi ñoàng taâm só nhuïc ta. Nay ta ñôn ñoäc söùc yeáu, khoâng theå choáng laïi caùc ngöôi, ta theà kieáp sau sinh ra seõ gieát laïi caùc ngöôi. Tuy nhaø vua theà nhö theá, caùc quan vaãn cöù gieát nhaø vua. Noùi ñeán ñaây Ñöùc Phaät nhaéc laïi: –Ñaïi vöông neân bieát, vò vua Tieân nhaân kia chính laø Öông-cöøu-ma-la kieáp tröôùc, coøn caùc quan ñoàng taâm gieát vua nay laø nhöõng ngöôøi bò Öông-cöøu-ma-la gieát vaäy. Töø ñoù ñeán nay sinh ra hoï cöù thöôøng bò gieát nhö vaäy. Baáy giôø vua Ba-tö-naëc quyø baïch Ñöùc Phaät: –Baïch Theá Toân, Tyø-kheo Voâ Naõo gieát nhöõng ngöôøi naøy, maø hoâm nay laïi tu ñaéc ñaïo, vaäy kieáp sau coù thoï baùo khoâng? Ñöùc Phaät baûo: –Ñaïi vöông, vieäc laøm aáy aét coù baùo. Hoâm nay Tyø-kheo Voâ Naõo ôû trong phoøng, löûa cuûa ñòa nguïc töø trong loã chaân loâng voït ra thieâu ñoát ñau ñôùn döõ doäi. Luùc ñoù Nhö Lai muoán cho chuùng hoäi bieát vieäc laøm aùc aét coù toäi baùo, lieàn sai moät Tyø-kheo ñi ñeán phoøng cuûa Voâ Naõo ñaâm thuûng moät loã nhoû xem. Vò Tyø-kheo aáy vaâng lôøi, ñi ñeán laøm theá, thaáy trong phoøng Voâ Naõo bò chaùy tieâu tan caû. Tyø-kheo aáy kinh ngaïc trôû veà baïch Phaät. Ñöùc Phaät baûo vò Tyø-kheo aáy raèng: –Haønh baùo laø nhö theá ñaáy? Vua vaø chuùng hoäi khoâng ai khoâng tin hieåu. Khi ñoù, Toân giaû A-nan quyø baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Öông-cöøu-ma-la coù tuùc duyeân gì, thaân theå maïnh khoûe, nhö moät löïc só, coøn chaïy nhanh nhö bay, laïi ñöôïc gaëp Phaät, ñoä thoaùt sinh töû. Cuùi mong Theá Toân thöông xoùt, vì chuùng hoäi noùi nhöõng vieäc ñoù. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, caùc oâng haõy laéng

nghe! Veà quaù khöù thôøi Ñöùc Phaät Ca-dieáp, coù moät vò Tyø-kheo chaáp taùc coâng vieäc cho chuùng Taêng. Moät hoâm ñi gaùnh gaïo, giöõa ñöôøng maéc möa, khoâng coù choã truù möa, gaïo vaø thöùc aên ñeàu bò öôùt ñaãm. Khi ñoù vò Tyø-kheo suy nghó: "Vì ta söùc löïc yeáu neân ñi chaäm chaïp phaûi bò maéc möa", lieàn töï laäp theä: "Nguyeän ñôøi sau toâi sinh ra coù söùc maïnh ñòch noåi ngaøn ngöôøi, thaân nheï ñi nhanh chaïy nhö chim bay, töông lai coù Phaät Thích-ca Maâu- ni ra ñôøi, khieán toâi ñöôïc gaëp vaø ñöôïc ñoä thoaùt sinh töû." Naøy A-nan, vò Tyø-kheo laøm vieäc cho chuùng Taêng nay chính laø Öông-cöøu-ma-la. Do ôû ñôøi tröôùc, xuaát gia trì giôùi, phuïng söï chuùng Taêng, laäp nguyeän nhö theá, cho neân töø ñoù ñeán nay, ñôøi ñôøi sinh ra ñöôïc thaân theå maïnh khoûe, töôùng maïo ñoan chaùnh, ñöôïc nhö yù nguyeän. Laïi gaëp ñöôïc Ta, ñoä thoaùt sinh töû. Baáy giôø ngaøi A-nan vaø caû chuùng hoäi Tyø-kheo, vua quan thaàn daân nghe Ñöùc Phaät noùi veà nhaân duyeân haønh baùo, thaûy ñeàu caûm khích, tö duy veà Töù dieäu ñeá, coù ngöôøi ñaéc

quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm vaø A-la-haùn, coù ngöôøi gieo troàng caên laønh Bích- chi-phaät, coù ngöôøi phaùt taâm caàu Voâ thöôïng chaùnh giaùc, coù ngöôøi truï Baát thoaùi chuyeån. Hoï ñeàu giöõ thaân, khaåu, yù töùc khaéc laøm vieäc thieän, nghe Ñöùc Phaät noùi xong thaûy ñeàu vui möøng phuïng haønh.

Phaåm 53: ÑAØN-NHÒ-KYØ Toâi nghe nhö theá naøy: Moät luùc noï Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong nöôùc coù moät vò Baø-la-moân, teân Taân-ñaàu-lö-ñoûa-xaø, coù moät ngöôøi vôï hung döõ xaáu xí, hai con maét xanh dôøn vaø caû thaûy baûy ñöùa con gaùi, chaúng coù sinh ñöôïc moät caäu con trai. Nhaø ngheøo khoå, caùc coâ gaùi taùnh tình cuõng hung döõ, thöôøng hay maéng chöûi choàng, khi caùc coâ caàn gì maø choàng chöa kòp nhu caàu thì noåi saân khoùc loùc, choàng cuûa baûy coâ gaùi ñeàu taäp hôïp soáng chung moät nhaø lo laéng sôï maát loøng caùc coâ vôï aáy. Ruoäng coù luùa chín chöa kòp caét, vò Baø-la-moân möôïn traâu ngöôøi khaùc ñem veà, ñònh laøm luùa; laïi giöõ traâu khoâng caån thaän, ñöùt daây chaïy maát. Baáy giôø vò Baø-la-moân ngoài moät mình suy nghó: "Mình kieáp tröôùc laøm toäi gì maø chòu caûnh chua chaùt, ñoäc haïi ñeán nhö vaäy! Trong nhaø thì bò aùc phuï chöûi maéng, baûy ñöùa con gaùi cuøng baûy thaèng reå khoâng ñaûm ñang noåi coâng vieäc, laïi coøn laøm maát traâu ngöôøi khaùc, trôøi ñaát bao la bieát ñaâu maø tìm kieám." Taâm oâng lo laéng thaân theå tieàu tuïy, buoàn raàu aùo naõo, beøn ñi tìm, ñi maõi ñeán khu röøng gaëp Ñöùc Nhö Lai ñang ngoài döôùi goác caây, tónh nhieân an laïc. Khi ñoù vò Baø-la-moân choáng gaäy ñöùng ngaém nhìn Theá Toân thaät laâu, beøn khôûi nieäm raèng: "Sa-moân Cuø-ñaøm hieän nay an laïc nhaát, khoâng bò ngöôøi ñaøn baø naøo chöûi maéng caõi coï, khoâng bò caùc con gaùi laøm buoàn raàu vaø khoâng bò maáy thaèng reå ngheøo laøm phieàn khoå. Laïi khoâng coù lo laéng ruoäng vöôøn, khoâng coù vieäc möôïn traâu lo bò maát... " Ñöùc Phaät bieát taâm cuûa vò Baø-la-moân, beøn noùi: –Theo oâng nghó, nhö Ta ngaøy nay yeân tónh khoâng coù caùc thöù phieàn naõo, khoâng coù aùc phuï chöûi maéng, khoâng coù baûy ñöùa con gaùi laøm phieàn naõo mình, cuõng khoâng coù baûy thaèng reå taäp hôïp veà nhaø mình, laïi cuõng khoâng lo raàu

veà ruoäng luùa, khoâng phaûi möôïn traâu ngöôøi khaùc ñeå maát phaûi chòu lo buoàn. Ñöùc Phaät laïi baûo oâng ta: –OÂng coù muoán xuaát gia khoâng? OÂng lieàn baïch Phaät: –Nhö con hieän nay xem nhaø cöûa nhö laø nhaø moà, caùc phuï nöõ nhö laø oaùn taëc. Theá Toân töø bi thöông xoùt cho con xuaát gia, con raát maõn nguyeän. Ñöùc Phaät lieàn baûo: –Thieän lai Tyø-kheo! Raâu toùc oâng ta töï ruïng, aùo treân thaân ñang maëc bieán thaønh y ca-sa. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp cho oâng, ngay ñoù oâng ñöôïc döùt saïch caùc traàn caáu thaønh A-la-haùn. Ngaøi A-nan nghe vieäc ñoù, khen ngôïi: –Laønh thay! Ñöùc Nhö Lai kheùo daãn daét hoùa ñoä, thaät khoù nghó baøn. Vò Baø-la-moân naøy kieáp tröôùc gieo troàng phuùc baùo gì maø nay lìa ñöôïc caùc hoaïn naïn, ñöôïc caùc lôïi laønh, cuõng nhö chieác thaûm saïch deã nhuoäm maøu saéc. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, vò Baø-la-moân naøy, chaúng nhöõng ngaøy hoâm nay nhôø aân ñöùc cuûa Ta xa

lìa khoå naõo ñöôïc an laïc, maø ôû thôøi quaù khöù cuõng ñöôïc nhôø aân Ta traùnh khoûi caùc khoå aùch, ñöôïc an laïc. Ngaøi A-nan baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, trong thôøi quaù khöù, oâng ta ñöôïc cöùu khoûi khoå naïn nhö theá naøo? Xin Theá Toân noùi cho con ñöôïc bieát? Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, haõy laéng nghe vaø kheùo suy nghó, Ta seõ vì oâng maø noùi roõ raøng. A-nan toâi lieàn baïch Phaät: –Daï vaâng, con ñang laéng nghe. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, veà thôøi quaù khöù caùch ñaây voâ soá kieáp a-taêng-kyø, coù moät ñaïi quoác vöông teân laø A-ba-la-ñeà-muïc-giaø (Taàn dòch laø Ñoan Chaùnh), duøng ñaïo trò vì daân chuùng khoâng ñeå oan uoång moät ai. Luùc ñoù, trong nöôùc coù moät vò Baø-la-moân teân Ñaøn-nhò-kyø, nhaø ngheøo côm khoâng ñuû aên, thieáu thoán voâ cuøng khoâng theå töï lo noåi. Moät hoâm möôïn traâu ngöôøi khaùc ñeå caøy ruoäng, caøy xong daãn traâu traû cho chuû daãn traâu ñeán coång nhaø, queân maát khoâng noùi vôùi chuû tieáng naøo laïi quay veà nhaø. Ngöôøi chuû traâu tuy thaáy töôûng laø möôïn duøng traâu chöa xong, cho neân khoâng buoäc traâu laïi. Hai beân töôûng laàm, con traâu khoâng buoäc noïc, boû ñi maát. Sau naøy chuû traâu hoûi, ngöôøi kia noùi laø traû traâu roài, hai beân beøn tranh caõi nhau. Baáy giôø chuû traâu daãn Ñaøn-nhò-kyø ñi ñeán choã nhaø vua xöû veà vieäc cho möôïn traâu. Vöøa ra ngoaøi ñöôøng thì boãng gaëp ngöôøi chaên ngöïa cuûa nhaø vua, coù moät con ngöïa phoùng chaïy, ngöôøi chaên ngöïa hoâ to, nhôø ngaên chaän con ngöïa laïi. Luùc ñoù Ñaøn-nhò- kyø cuùi xuoáng löôïm vieân ñaù neùm con ngöïa, truùng phaûi chaân bò gaõy. Ngöôøi chaên ngöïa laïi baét vaø daãn ñeán nhaø vua. Hoï ñi ñeán moät doøng soâng khoâng bieát choã ñeå ñi qua, boãng gaëp moät thôï moäc, mieäng ngaäm chieác buùa, veùn aùo muoán loäi qua. Luùc ñoù Ñaøn-nhò-kyø hoûi ngöôøi aáy raèng: –Choã naøo coù theå loäi qua? Ngöôøi ñoù ñaùp: –Choã naøy. Mieäng ngöôøi thôï moäc vöøa haû ra noùi thì chieác buùa rôi chìm xuoáng doøng soâng, tìm moø maõi khoâng ñöôïc, beøn baét oâng cuøng daãn ñeán nhaø vua. Luùc aáy Ñaøn-nhò-kyø bò caùc chuû nôï giuïc böùc, laïi theâm bò ñoùi khaùt beøn taáp vaøo quaùn röôïu beân ñöôøng xin ít röôïu traéng, böôùc leân giöôøng ngoài uoáng, voâ yù ngoài ngay buïng ñöùa beù ñang naèm nguû, ñeø beïp ñöùa nhoû khieán vôõ buïng cheát maát. Luùc ñoù ngöôøi meï ñöùa nhoû laïi baét oâng, cho raèng: “OÂng laø ngöôøi voâ ñaïo, gieát cheát con toâi oan uoång”, cuøng

giöõ oâng daãn ñeán cung vua. Ñi ñeán gaàn moät böùc töôøng, trong loøng töï suy nghó: “Ta thaät baát haïnh, hoïa ñaâu töï nhieân ñeán, neáu ñeán choã nhaø vua, coù leõ hoï gieát ta, nay neáu ta boû chaïy troán, thì may ra ñöôïc thoaùt.” Nghó vaäy roài, oâng beøn leo qua töôøng chaïy troán, döôùi chaân töôøng beân kia coù moät ngöôøi thôï deät, oâng nhaûy xuoáng truùng phaûi laøm oâng thôï deät cheát ngay. Baáy giôø ñöùa con trai ngöôøi thôï deät chaïy laïi baét oâng, cuøng maáy ngöôøi kia daãn oâng ñeán nhaø vua. Laïi tieáp tuïc leân ñöôøng ñi tôùi tröôùc, doïc ñöôøng boãng gaëp moät con chim tró ñang ôû treân ngoïn caây, töø xa hoûi oâng: –OÂng Ñaøn-nhò-kyø hoâm nay ñi ñaâu ñoù? OÂng lieàn ngöôùc leân treân ngoïn caây traû lôøi vôùi chim tró. Chim tró laïi noùi: –Neáu oâng ñeán ñoù vì toâi maø taâu nhaø vua raèng: ‘Toâi ôû treân caây khaùc tieáng keâu nghe khoâng vui, neáu ôû caây naøy thì keâu tieáng nghe môùi hay, laø taïi vì sao theá?’ Neáu oâng gaëp nhaø vua haõy vì toâi hoûi nhö theá giuøm nheù!

Ñi moät laùt laïi gaëp moät con raén ñoäc noù hoûi: –OÂng Ñaøn-nhò-kyø hoâm nay oâng muoán ñi ñaâu theá? OÂng lieàn ñem moïi vieäc xaûy ra trình baøy cho raén ñoäc nghe heát, con raén laïi noùi: –OÂng ñeán choã vua haõy vì toâi maø taâu vua raèng:‘Toâi thöôøng saùng sôùm khi vöøa ra khoûi hang thì thaân theå toâi meàm nhuõn, maø khoâng coù thöù beänh gì caû. Ñeán chieàu toái khi trôû veà hang thì thaân theå thoâ xaáu ñau ñôùn, chöôùng ngaïi khoù chui vaøo. Hoûi vua laø taïi laøm sao theá? Khi ñoù Ñaøn-nhò-kyø cuõng nhaän lôøi con raén daën. Ñi moät ñoãi laïi gaëp moät ngöôøi ñaøn baø, hoûi raèng: –OÂng ñi ñaâu theá? OÂng laïi ñem moïi vieäc xaûy ra trình baøy. Ngöôøi ñaøn baø noùi: –OÂng coù ñeán choã vua, haõy vì toâi maø taâu raèng: Khoâng bieát taïi sao toâi ñeán ôû nhaø choàng thì nhôù nhaø cha meï mình; ôû nhaø cha meï mình thì cöù nhôù nhaø choàng? OÂng cuõng nhaän lôøi daën. Baáy giôø caùc chuû cuøng vaây baét oâng laïi, ñem ñeán tröôùc nhaø vua. Luùc ñoù chuû traâu ra tröôùc taâu vua: –Taâu beä haï, ngöôøi naøy möôïn traâu cuûa con khoâng chòu traû traâu laïi. Nhaø vua hoûi: –Taïi sao khoâng traû traâu? Ñaøn-nhò-kyø thöa: –Con thaät laø ngheøo khoán, coù luùa ñang chín ôû ruoäng, oâng ta coù yù toát ñem traâu cho con möôïn. Con duøng traâu xong ñem traû laïi, oâng chuû cuõng thaáy traû traâu, nhöng con khoâng noùi laø con traâu ñang ôû tröôùc coång oâng aáy. Con ñi veà nhaø moät mình. Khoâng bieát con traâu kia vì sao maø maát. Vua noùi vôùi chuû traâu: –Hai ngöôøi nhaø ngöôi ñeàu khoâng ñuùng caû. Do Ñaøn-nhò-kyø ñem traû maø khoâng noùi toäi ñaùng caét löôõi, coøn ngöôi thaáy traâu maø khoâng buoäc giöõ laïi, toäi ñaùng moùc maét. Chuû traâu thöa: –Con xin boû con traâu, khoâng muoán bò moùc maét vaø caét löôõi anh kia. Nhaø vua lieàn cho ñöôïc hoøa giaûi. Ngöôøi giöõ ngöïa ra taâu raèng: –Taâu beä haï, anh naøy voâ ñaïo laøm gaõy chaân ngöïa cuûa toâi. Vua beøn hoûi Ñaøn-nhò-kyø: –Ngöôøi ta nuoâi ngöïa cuûa nhaø vua, taïi sao ngöôi ñaùnh gaõy caúng con ngöïa cuûa y theá? Ñaøn-nhò-kyø taâu: –Ngöôøi chuû traâu daãn con ñi ngoaøi ñöôøng, boãng ñaâu anh naøy hoâ to: Ngaên chaän ngöïa giuøm toâi. Vì con sôï ngöïa chaïy maát, neân laáy hoøn ñaù neùm, truùng lôõ phaûi chaân ngöïa bò gaõy, söï vieäc laø nhö vaäy. Vua noùi vôùi ngöôøi giöõ ngöïa: –Do ngöôi la to, vaäy haõy caét löôõi ngöôi, coøn do

ngöôøi naøy neùm ngöïa, vaäy haõy chaët tay. Ngöôøi giöõ ngöïa taâu vua: –Ñeå con töï lo laéng cho ngöïa, xin chôù haønh hình. Hai ngöôøi cuøng hoøa giaûi söï vieäc. Ngöôøi thôï moäc ñi ra taâu: –Taâu beä haï, ñaøn-nhò-kyø laøm maát chieác buùa cuûa con. Nhaø vua hoûi raèng: –Ngöôi laøm gì maø ñaùnh maát chieác buùa cuûa anh ta?

Ñaøn-nhò-kyø quyø thöa: –Taâu beä haï, luùc con ñònh qua soâng, hoûi anh ta choã khuùc soâng naøo coù theå qua, anh ta ñaùp lôøi, neân mieäng ngaäm chieác buùa phaûi bò rôùt xuoáng soâng, tìm maõi khoâng ñöôïc, söï thaät laø theá ñaáy. Vua noùi vôùi thôï moäc: –Do ngöôi haû mieäng ra noùi maø rôùt buùa, ñaùng toäi caét löôõi, theo pheùp gaùnh cuûa caûi, ñuùng leã phaûi duøng baèng tay, coøn ngöôi mieäng ngaäm maø khieán phaûi rôi xuoáng nöôùc, nay phaûi ñaäp gaõy hai raêng tröôùc cuûa ngöôi. Thôï moäc nghe xong, taâu ñöùc vua raèng: –Con thaø boû chieác buùa, xin chôù haønh phaït con. Hai ngöôøi cuøng hoøa giaûi. Baáy giôø baø baùn röôïu laïi taâu. Nhaø vua noùi: –Ñaøn-nhò-kyø, taïi sao ngöôi gieát oan uoång con baø ta? OÂng quyø baïch: –Taâu beä haï, do maáy ngöôøi naøy aùp böùc con, khieán con ñoùi khaùt, ñeán xin baø naøy ít röôïu, lôõ leo leân giöôøng, voâ yù ñeø beïp con baø ñang naèm, uoáng röôïu vöøa xong thì con baø ta taét thôû, chaúng phaûi con coá yù, cuùi mong ñaïi vöông minh xeùt tha thöù. Vua baûo baø chuû quaùn: –Quaùn röôïu cuûa baø, khaùch tôùi lui ñoâng ñaûo, taïi vì sao ñaët con naèm nguû nôi khaùch thöôøng ngoài, laïi ñaép kín ñöùa nhoû khieán ngöôøi ta khoâng thaáy. Nay hai ngöôøi nhaø ngöôi ñeàu coù toäi caû. Con baø ñaõ cheát do Ñaøn-nhò-kyø cuøng baø ra caû. Baây giôø Ñaøn-nhò-kyø laøm reå nhaø baø, khieán coù ñöôïc ñöùa con môùi thaû cho ra veà. Khi aáy baø beøn khaáu ñaàu noùi: –Con toâi ñaõ cheát roài, con khoâng duøng thöù Baø-la-moân ñoùi khaùt naøy laøm choàng ñaâu. Luùc ñoù hai ngöôøi ñöôïc hoøa giaûi. Khi aáy con ngöôøi thôï deät ra tröôùc taâu raèng: –Taâu beä haï, ngöôøi naøy cuoàng baïo, nhaûy gieát cheát cha con. Nhaø vua hoûi: –Taïi sao ngöôi voâ côù gieát oan uoång cha cuûa anh ta? Ñaøn-nhò-kyø thöa: –Taâu beä haï, caùc ngöôøi coù oan traùi naøy böùc baùch con, con raát hoaûng sôï, ñònh vöôït qua töôøng chaïy troán, boãng nhaûy rôùt treân mình oâng giaø, thaät laø vieäc chaúng phaûi con muoán theá. Vua noùi vôùi ngöôøi con raèng: –Caû hai ñeàu khoâng ñuùng, cha ngöôi ñaõ cheát, vaäy ngöôi haõy baét Ñaøn-nhò-kyø laøm cha nhaø ngöôi. Ngöôøi con thöa: –Cha con ñaõ cheát roài, con troïn khoâng duøng vò Baø-la-moân naøy laøm cha ñaâu. Nhö vaäy hai beân nhaø vua cho hoøa giaûi. Baáy giôø baûn thaân Ñaøn-nhò-kyø ñaõ xong vieäc, vui möøng voâ cuøng, thaáy ôû tröôùc nhaø vua coù hai ngöôøi meï ñang tranh giaønh moät ñöùa con, ñeán tröôùc nhaø vua cuøng taâu. Baáy giôø nhaø vua duøng quyeàn trí, laäp keá noùi vôùi hai baø meï ñoù raèng: –Hoâm nay coù moät ñöùa treû, hai baø ñeàu tranh giaønh. Traãm baûo hai ngöôøi moãi ngöôøi naém moät tay ñöùa nhoû, ai keùo ñöôïc thì ñöùa nhoû naøy laø con. Luùc ñoù baø khoâng phaûi meï ñöùa beù duøng heát söùc naém keùo ñöùa nhoû veà phía mình, khoâng sôï noù thöông toån chuùt naøo caû, coøn ngöôøi meï sinh ñöùa nhoû ra vì loøng thöông saâu naëng, thöông yeâu con, khoâng nôõ naém keùo. Vua quan saùt ngöôøi naøo thaät giaû, beøn noùi

raèng: –Baø duøng söùc keùo ñöùa beù veà mình, thaät söï khoâng phaûi con cuûa baø, chæ laø möu keá baét con ngöôøi khaùc thoâi, nay ñoái tröôùc maët vua, phaûi noùi söï thaät ñi. Baø aáy beøn daäp ñaàu tröôùc nhaø vua taï toäi: –Con thaät hö doái, khoâng phaûi meï ñöùa treû. Ñaïi vöông laø baäc Thaùnh hieàn thoâng minh, xin tha thöù toäi cho con. Ñöùa beù naøy xin traû laïi cho meï cuûa noù. Moïi ngöôøi ñeàu ñöôïc vua thaû cho veà. Laïi coù hai ngöôøi khaùc cuøng tranh moät taám luïa cuøng ñeán tröôùc vua phaân xöû. Nhaø vua laïi duøng trí nhö treân ñaõ xöû. Khi ñoù Ñaøn-nhò-kyø beøn taâu vua raèng: –Taâu beä haï, nhöõng ngöôøi oan traùi naøy khi daãn con ñeán ñaây, doïc ñöôøng ñi coù gaëp moät con raén ñoäc, nhôø con taâu vua: “Khoâng bieát vì sao khi ra khoûi hang, thaân theå meàm nhuõn deã daøng boø ra, nhöng khi trôû vaøo hang thì ñau ñôùn khoù khaên, noù khoâng töï bieát duyeân côù gì?” Nhaø vua noùi: –Vieäc ñoù dó nhieân! Khi noù ra khoûi hang, khoâng coù moïi vieäc phieàn naõo, taâm tình nhu hoøa, thaân cuõng nhö vaäy, khi noù ôû ngoaøi thì thuù chim quaáy roái, loøng noù saân haän, thaân beøn thoâ xaáu to ra, neân khi vaøo hang, chöôùng ngaïi khoù hôn luùc ra. Ngöôi coù theå noùi vôùi noù: “Neáu ngöôi ôû ngoaøi hang giöõ loøng khoâng saân haän thì seõ ñöôïc vaøo nhö luùc ra khoâng khaùc, khoâng coù chöôùng ngaïi khoù khaên gì caû.” Ñaøn-nhò-kyø laïi taâu vua: –Taâu beä haï, doïc ñöôøng con gaëp moät phuï nöõ nhôø con thöa vua raèng: “Khi coâ ôû nhaø choàng thì laïi nhôù nhaø meï cha, neáu luùc ôû nhaø meï cha laïi nhôù nhaø beân choàng, khoâng bieát duyeân côù gì.” Vua laïi noùi: –Ngöôi haõy noùi vôùi coâ ta raèng: “Do coâ ta coù taâm taø, ôû nhaø cha meï mình laïi caøng nuoâi döôõng choàng, coøn coâ ôû nhaø choàng laïi nhôù nhaø beân mình vì coù chuùt chaùn gheùt, coøn coù yù nieäm laøm daâu, cho neân môùi coù taâm nhôù nhö theá.” Ngöôi coù theå noùi vôùi coâ ta raèng: –Coâ haõy giöõ taâm boû taø theo chaùnh thì khoâng coù taâm traïng ñoù nöõa.” Ñaøn-nhò-kyø laïi taâu vua raèng: –Taâu beä haï, beân ñöôøng coù moät con chim tró ôû treân ngoïn caây nhôø hoûi vua: “Noù ôû treân ngoïn caây naøy thì hoùt nghe aâm thanh hoøa nhaõ raát hay, noù khoâng hieåu vì sao maø coù vieäc nhö vaäy?” Vua baûo Ñaøn-nhò-kyø: –Sôû dó nhö vaäy laø ôû döôùi goác caây noù haùt hay coù caùi buùa vaøng, coøn goác caây khaùc khoâng coù caùi buùa vaøng neân noù ñaäu hoùt nghe khoâng hay. Vua baûo: –Ñaøn-nhò-kyø, ngöôi coù nhieàu toäi loãi nay ñaõ giaûi quyeát xong, traãm thaû ngöôi ra veà. Chaøng ta noùi: –Nhaø con ngheøo khoå voâ cuøng, vaäy caùi buùa vaøng ôû döôùi goác caây neân laø cuûa con, con seõ laáy noù duøng. Vua noùi: –Ngöôi coù theå ñaøo laáy. Vaâng lôøi vua daïy, chaøng ta ñaøo laáy buùa vaøng, ñem veà mua baùn taïo cô nghieäp ruoäng vöôøn, moïi thöù caàn duøng ñeàu mua saém khoâng thieáu gì caû trôû thaønh ngöôøi giaøu coù,

khoaùi laïc suoát ñôøi. Noùi ñeán ñaáy, Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, vò vua luùc baáy giôø laø A-baø-la-ñeà-muïc-khö, haù phaûi ngöôøi naøo khaùc, chính laø tieàn thaân cuûa Ta. Vò Baø-la-moân Ñaøn-nhò-kyø nay chính laø Taân-ñaâu-lö-ñoûa-xaø. Khi xöa Ta mieãn toäi cho hoï, boá thí traân baûo, khieán oâng ta ñöôïc khoaùi laïc. Nay Ta thaønh Phaät laïi cöùu oâng khoûi khoå, ban cho taøi baûo Phaùp taïng. Khi ñoù ngaøi A-nan vaø töù chuùng nghe Ñöùc Phaät noùi xong vui möøng phuïng haønh.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*